

Geschillenkamer

Beslissing 164/2023 van 5 december 2023

Dossiernummer: DOS-2023-03280

Betreft: schikkingsbeslissing ingevolge een klacht omtrent het gebruik van cookies bij

Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (website "VRT")

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, samengesteld uit de heer

Hielke HIJMANS, alleenzetelend voorzitter;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016

betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van

persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van

Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), hierna "AVG";

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit,

hierna "WOG";

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van

Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op

15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

Heeft de volgende beslissing genomen inzake:

Klager:

Dhr. X, woonachtig te [...], vertegenwoordigd door NOYB - European Center for

Digital Rights, met zetel te [...], hierna "de klager", en

Schikkende partij: De Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT), naamloze

vennootschap met zetel te [...], vertegenwoordigd door Mr. Jan CLINCK en Mr.

Gerrit VANDENDRIESSCHE, beiden kantoor houdende te [...]; hierna "de

schikkende partij".

I. Procedure voorafgaand aan de schikking

I.1. De klacht

- 1. Op 19 juli 2023 dient de klager via zijn vertegenwoordiger een klacht in bij de Gegevensbeschermingsautoriteit ("GBA") tegen de schikkende partij.¹
- 2. Het voorwerp van de klacht betreft elementen die verband houden met het plaatsen van cookies op de website. De klacht verwijst naar de volgens de klager relevante wetgeving inzake het verlenen van de toestemming.² De klacht maakt de link met "misleidende cookiebanners en 'dark patterns'". De klacht verwijst ook naar verslagen en communicatie van zowel het Europees Comité voor Gegevensbescherming als de Belgische GBA die verband houden met de verplichtingen bij het plaatsen van cookies waarbij persoonsgegevens worden verwerkt.
- 3. Specifiek stelt de klacht één vermeende voor hem grievende praktijk op de voornoemde website aan de kaak. Deze grief wordt geformuleerd als volgt: "Geen 'weigeren'-optie op het eerste informatieniveau van de cookiebanner".
- 4. Op 3 augustus 2023 contacteert de Eerstelijnsdienst van de GBA de klager met de vraag om informatie "over het belang van de klager bij het indienen van de klacht".
- 5. Op 24 augustus 2023 wordt de klacht door de Eerstelijnsdienst ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 van de WOG³ en wordt de klacht op grond van artikel 62,§1 van de WOG overgemaakt aan de Geschillenkamer⁴.
- 6. Op 1 september 2023, vervolgens, maakt de vertegenwoordiger van de klager aan de Eerstelijnsdienst een document over dat het belang van de klager nader toelicht.
- 7. In het document van 1 september 2023 verwijst de vertegenwoordiger van de klager naar de ontvankelijkheidsvoorwaarden in de WOG waaraan de klacht voldoet en stelt dat het 'voor [de vertegenwoordiger] dan ook niet duidelijk [is] waarom de Eerstelijnsdienst van uw autoriteit om een nadere onderbouwing verzoekt van het belang van de klager bij het indienen van de klacht." De vertegenwoordiger wijst erop dat de gegevens van de klager effectief verwerkt werden, en dat de klager een betrokkene in de zin van de AVG uitmaakt,

¹ Gedurende de procedure was soms sprake dat de klacht op 18 juli 2023 werd ingediend, zoals vermeld op de klacht zelf door de klager, maar formeel gezien bereikte de klacht de GBA pas de dag erop.

² Met name artikel 10/2 van de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, B.S. 05/09/2018 (als uitvoering van bepalingen uit de "e-Privacyrichtlijn") en artikel 6.1.a. AVG.

³ Overeenkomstig artikel 61 van de WOG deelt de Geschillenkamer bij dezen aan de partijen mee dat de klacht ontvankelijk is verklaard

⁴ Overeenkomstig artikel 95, § 2 van de WOG deelt de Geschillenkamer bij dezen aan de partijen mee dat het dossier naar aanleiding van deze klacht aan haar is overgedragen.

- en stelt verder: "De klacht streeft dan ook niet louter een publiek belang na bestaande uit de bescherming van iedere betrokkene die de website bezoekt."
- 8. De Geschillenkamer onderzoekt in functie van een efficiënt procesverloop niet verder de aspecten met betrekking tot het belang van de klager, die reeds aan de orde zijn geweest in de communicaties tussen de vertegenwoordiger van de klager en de Eerstelijnsdienst.

I.2. Het schikkingsvoorstel en procedurele verzoeken vanwege de schikkende partij

- 9. Op 21 september 2023 maakt de Geschillenkamer een brief over aan zowel de vertegenwoordiger van de klager als aan de schikkende partij, waarbij de Geschillenkamer communiceert aan de betrokken partijen dat zij voornemens is over te gaan tot een schikkingsvoorstel in het dossier, op grond van artikel 95, § 1, 2° WOG. De notificatie maakt ook melding van het feit dat de Geschillenkamer middels de communicatie de termijn voor het vatten van de Inspectiedienst op grond van artikel 96, § 1 WOG, gestuit acht. De partijen kunnen indien zij dat wensen vanaf dit moment ook het administratief dossier inkijken, hetgeen zij nadien ook beiden verzoeken.
- 10. Op 28 september 2023, voorafgaand aan het overmaken van het schikkingsvoorstel, maakt de schikkende partij een brief over aan de Geschillenkamer met het verzoek om bepaalde emailcorrespondentie tussen de vertegenwoordiger van de klager en de Eerstelijnsdienst te bezorgen. De correspondentie maakt geen onderdeel uit van het administratief dossier, noch van de inventaris, maar er wordt naar verwezen in de hoger genoemde brief vanwege de vertegenwoordiger van de klager dd. 1 september 2023.
- 11. Op 2 oktober 2023, vervolgens, maakt de schikkende partij een brief over aan de Geschillenkamer en de klager, waarin zij toelicht dat de in de klacht overgenomen schermafbeelding van de website van de schikkende partij "niet de actuele situatie weergeeft", nu de "huidige cookiebanner" wel in een "alles weigeren"-knop voorziet. De schikkende partij voegt daartoe de volgende schermafbeelding bij:

- 12. Middels haar brief van 2 oktober 2023 verzoekt de schikkende partij daarom een seponering van de klacht, omdat de schikkende partij "meent dat de cookiebanner op haar website https://vrt.be/nl" op heden volledig voldoet aan de verzuchtingen van de klager. Tevens is de huidige banner in lijn met het EDPB-rapport van de zogenaamde Cookie Banner Taskforce[...] en de mededeling van 10 februari 2023 die volgde op dit EDPB-Rapport[...]". En verder: "Vermits [de schikkende partij] reeds in tempore non suspecto en te goeder trouw, na duiding door de EDPB en GBA, besliste om de alles weigeren knop op het eerste niveau te zetten, meent zij dat de klacht ongegrond of minstens zonder voorwerp is geworden en dat een seponering zich opdringt (Artikel 95, §1, 3° WOG)."
- 13. Op 3 oktober 2023 antwoordt de Geschillenkamer als volgt op de twee voornoemde berichten van de schikkende partij:

"Ten eerste, met betrekking tot het bericht van 28 september betreffende e-mails waarnaar wordt verwezen door de klagende partij in het voorliggend dossier. Het is zo dat de vertegenwoordiger van de klager in uw dossier communicaties die samenhangen met dit dossier heeft kenbaar gemaakt in een e-mailuitwisseling die handelen over een ander dossier.

Nu het niet aan de Geschillenkamer staat om informatie die behoort tot een ander dossier geheel of gedeeltelijk te ontsluiten aan een derde, behoort deze informatie niet tot het administratief dossier in de voorliggende klacht tegen [schikkende partij]. De stukken vermeld door de vertegenwoordiger behoren in de visie van de Geschillenkamer niet tot het voornoemde dossier, en er zal met deze stukken dan ook geen rekening worden gehouden voor het verdere verloop van de procedure.

Vervolgens, met betrekking tot uw brief dd. 2 oktober 2023, waaruit de Geschillenkamer prima facie en louter samenvattend opmaakt dat uw cliënt meent dat de klacht 'ongegrond of minstens zonder voorwerp geworden is en dat een seponering zich opdringt" nu de schermafbeelding toegevoegd aan de klacht door de klagende partij volgens [schikkende partij] 'niet de actuele situatie weergeeft". De Geschillenkamer neemt akte van de brief en haar inhoud, en deze wordt integraal aan het dossier toegevoegd. De Geschillenkamer geeft hic et nunc geen specifiek procedureel gevolg aan uw mededeling, maar hield er zich aan u alvast in te lichten over de goede ontvangst ervan."

14. Op 20 oktober 2023 wordt het schikkingsvoorstel overgemaakt aan de schikkende partij en aan de klager. De inhoud van dit schikkingsvoorstel wordt ongewijzigd hernomen in de

bijlage bij deze schikkingsbeslissing, en maakt er integraal onderdeel vanuit.⁵ In dit schikkingsvoorstel worden in het bijzonder alle – procedurele en inhoudelijke – voorwaarden opgenomen, alsook de termijnen waarbinnen partijen respectievelijk dienen te antwoorden. Er zij op gewezen dat de voorwaarde opgenomen in het schikkingsvoorstel echter niet de eigenlijke schikkingsvoorwaarde uitmaakt, nu een prevalerende voorwaarde wordt opgenomen in voorliggende schikkingsbeslissing (zie onderdeel II van deze schikkingsbeslissing).

- 15. Op 3 november 2023 maakt de schikkende partij een communicatie over aan de Geschillenkamer, waarin zij aangeeft dat zij meent dat de e-mailberichten waarnaar de vertegenwoordiger van de klager in haar bericht dd. 1 september 2023 naar verwijst, zouden moeten deel uitmaken van het administratief dossier. De schikkende partij licht hierbij dat standpunt nader toe.
- 16. Op 7 november 2023 antwoordt de Geschillenkamer als volgt: "De Geschillenkamer gaf eerder aan dat de vier andere vernoemde berichten niet tot dit administratief dossier behoren. Er wordt bijgevolg geen rekening gehouden met een stuk dat niet behoort tot het administratief dossier."

I.3. De reactie van de klager

- 17. Op 30 oktober 2023 maakt de vertegenwoordiger van de klager een brief over aan de Geschillenkamer. Op 3 november 2023 maakt de vertegenwoordiger van de klager de brief ook over aan de schikkende partij, nu het voor de vertegenwoordiger onduidelijk was dat zij het stuk ook aan de schikkende partij diende te bezorgen.
- 18. In haar reactie op het schikkingsvoorstel verzoekt de klager het voorstel op meerdere "punten te verduidelijken c.q. aan te passen". De klager besluit met de volgende paragraaf: "Klager wijst er op dat indien de inhoud van het schikkingsvoorstel zal worden gewijzigd ten gunste van de beklaagde [schikkende partij] en/of niet (volledig) aan de bovenstaande verzoeken zal worden voldaan, klager zich genoodzaakt ziet om beroep in te stellen tegen de uiteindelijke schikkingsbeslissing."
- 19. De Geschillenkamer herneemt in het licht van een overzichtelijke beslissing de verzoeken van de klager onder sectie II van deze beslissing, waarna de Geschillenkamer *in concreto* antwoordt op de verzoeken.
- 20. De Geschillenkamer antwoordt op 6 november 2023 dat het schikkingsvoorstel ingevolge de verzoeken van de klager niet wordt gewijzigd. De Geschillenkamer geeft wel aan dat zij

⁵ Er zij echter op gewezen dat onder sectie f) een "erratum" werd ingevoegd, nu de initiële tekst verkeerdelijk vermeldde "(in casu betreft dit geen klachtdossier)".

voornemens is de beslissing zonder weglating van de identificatiegegevens van de schikkende partij te publiceren overeenkomstig art. 95, §1, 8° WOG.

I.4. De verzoeken van de schikkende partij en de totstandkoming van de schikking

Brief van de schikkende partij dd. 20 november 2023

- 21. Op 20 november 2023 maakt de schikkende partij een reactie over omtrent het schikkingsvoorstel.
- 22. Gezien de verzoeken tot verduidelijking vanwege de schikkende partij, verleent de Geschillenkamer op 21 november 2023 zeven dagen uitstel, in verlenging van de termijn bepaald onder sectie d) van het schikkingsvoorstel.
- 23. In haar brief dd. 20 november 2023 stelt de schikkende partij vooreerst dat het schikkingsvoorstel van de Geschillenkamer haar saisine overschrijdt, nu de grief geformuleerd in de klacht betrekking had op de afwezigheid van een "alles weigeren"-knop een knop die blijkens de eerdere communicatie van de schikkende partij in het dossier reeds geïmplementeerd werd.
- 24. Ondergeschikt stelt de schikkende partij in de brief van 20 november 2023 dat de inhoudelijke voorwaarde van het schikkingsvoorstel "zonder voorwerp" is, volgens de schikkende partij "daar de wijze waarop [schikkende partij] vandaag de 'alles weigeren'-knop voorstelt, reeds niet minder visueel aantrekkelijk is dan de wijze waarop de andere knoppen worden weergegeven [...]" Vervolgens gaat de schikkende partij over tot een voorstel tot herformulering van de tekst van de schikkingsvoorwaarde in die zin, samen met nog andere verduidelijkende verzoeken.
- 25. De brief van 20 november 2023 vanwege de schikkende partij stelt, tot slot, dat de tweede paragraaf onder sectie f) van het schikkingsvoorstel om verschillende redenen zou moeten verwijderd worden. De schikkende partij wijst ook op de foutieve vermelding "(in casu betreft dit geen klachtdossier)" in dezelfde paragraaf.

Reactie van de Geschillenkamer dd. 24 november 2023

26. Op 24 november 2023, vervolgens, antwoordt de Geschillenkamer als volgt. Wat betreft de stelling dat het schikkingsvoorstel de saisine (van de klacht) zou overschrijden in dit dossier, antwoordt de Geschillenkamer dat zij in het geval van schikkingen rekening kan houden met andere elementen die zich in het administratief dossier bevinden (ook stukken – te goeder trouw – aangedragen door de schikkende partij zelf). De Geschillenkamer vermeldt hierbij dat het de schikkende partij ook vrij staat het schikkingsvoorstel te weigeren, wanneer zij op dit punt het schikkingsvoorstel als niet-aanvaardbaar aanziet.

- 27. In hetzelfde bericht van 24 november 2023 antwoordt de Geschillenkamer daarnaast dat zij de situatie met een witte achtergrond voor de "alles weigeren"-knop **niet evenwaardig** acht aan deze met een donkerblauwe achtergrond voor de "alles aanvaarden"-knop. De Geschillenkamer stelt vervolgens in het bericht als volgt: 'Het oordeel zou bijvoorbeeld anders zijn mochten beide knoppen een witte, of beide knoppen een donkerblauwe achtergrond houden. Ten overvloede kan hierbij gesteld worden dat de bewoording uit het schikkingsvoorstel volgt uit het feit dat zulke keuzes voor het verlenen van toestemming voor het plaatsen van cookies niet per se gelijk, doch wel in essentie gelijkwaardig moeten voorgesteld worden."
- 28. Als derde punt gaat de Geschillenkamer in het bericht van 24 november 2023 in op de tekstuele verzoeken van de schikkende partij. Zij kan gevolg geven aan de meeste verzoeken van de schikkende partij, behalve aan dit verzoek dat vraagt de uitvoeringsmodaliteiten in de voorwaarde te schrappen, nu in de visie van de Geschillenkamer de schikkingsvoorwaarde tot een ingrijpen vanwege de verwerende partij noopt. Uitvoeringsmodaliteiten lijken daarom te dezen gepast. De Geschillenkamer stelt vervolgens de volgende formulering voor:

De verweerder verbindt er zich toe om op haar website www.vrt.be de optie waar een 'alles weigeren"-optie achter schuilgaat, niet minder visueel aantrekkelijk weer te geven dan het gedeeltelijk of volledig aanvaarden voor het plaatsen van niet strikt noodzakelijke cookies, in die mate dat de minder visuele aantrekkelijkheid het vrije karakter van de toestemming van een betrokkene in het gedrang brengt, en dit binnen een maand na de schikkingsbeslissing.

De technische aanpassingen die de verweerder hiertoe doet, worden vastgelegd in een overzichtelijk document op het moment van de implementatie, en doorgestuurd aan de Geschillenkamer en de klager. Zowel het doorvoeren van de technische implementatie, als het opstellen en doorzenden van het document dat de implementatie weergeeft, wordt binnen de maand na de schikkingsbeslissing gedaan.

29. Daarnaast gaat de Geschillenkamer ook in op het verzoek van de schikkende partij om de volgende paragraaf in te voegen bij het schikkingsvoorstel:

De Geschillenkamer beschouwt het akkoord verklaren met een schikkingsvoorstel niet als een bekentenis, die met name zou gebruikt kunnen worden als verzwarende omstandigheden in het bepalen van de sanctie voor toekomstige procedures bij de Geschillenkamer.

Deze paragraaf zal om enige verwarring te vermijden worden hernomen onder het onderdeel II.1 van de voorliggende schikkingsbeslissing.

- 30. De Geschillenkamer verduidelijkt, tot slot, dat zij de tweede paragraaf van sectie f) van het schikkingsvoorstel niet zal schrappen. De Geschillenkamer erkent wel de materiële fout wat betreft de vermelding "(in casu betreft dit geen klachtdossier)" en bevestigt hiertoe een erratum te zullen toevoegen in de voorliggende beslissing (vgl. infra).
- 31. De Geschillenkamer verduidelijkt dat de schikkende partij vervolgens tot en met 28 november 2023 heeft om op het schikkingsvoorstel met de geherformuleerde voorwaarde te antwoorden.

Verdere interactie met de schikkende partij en totstandkoming schikking

- 32. Op 27 november 2023 zendt de schikkende partij een bericht aan de Geschillenkamer, met de verwijzing naar de hiervoor uiteengezette positie van de Geschillenkamer, en de vraag om een verlenging van de termijn om stellingname te kunnen doen omtrent het schikkingsvoorstel 'in elk geval niet later dan 11 december 2023".
- 33. Ook op 27 november 2023 antwoordt de Geschillenkamer als volgt: "De Geschillenkamer begrijpt en erkent dat er een zekere druk op partijen komt te liggen gedurende de schikkingsprocedure [...] Er dient echter te worden onderlijnd dat de ene voorwaarde die aan [schikkende partij] werd voorgesteld niet als in het bijzonder technisch complex kan worden omschreven." De Geschillenkamer kent weliswaar "nog eenmaal" uitstel toe aan de schikkende partij, die tot en met 1 december 2023 de tijd krijgt om finaal te antwoorden.
- 34. Op 1 december 2023 bevestigt de schikkende partij dat voor haar het schikkingsvoorstel met de voorwaarde opgenomen in de e-mail van de Geschillenkamer dd. 24 november 2023 "aanvaardbaar is", waarbij de schikkende partij tevens een aantal overwegingen met betrekking tot haar rechtspositie overmaakt. Op dezelfde dag bevestigt de Geschillenkamer dat door het bericht van de schikkende partij formeel een schikking tot stand is gekomen, die zal leiden tot de voorliggende schikkingsbeslissing.

II. Voorwaarden van de schikking en motivering afgewezen verzoeken

II.1. Algemene overwegingen

- 35. Gedurende de schikkingsprocedure werden een aantal voorstellen gedaan door de schikkende partij aangaande de ene in het schikkingsvoorstel opgenomen voorwaarde. In de visie van de Geschillenkamer betreffen de ingeloste verzoeken minstens aanvaardbare verduidelijkingen, en mogelijk ook verbeteringen wat betreft de voorwaarde.
- 36. De Geschillenkamer verduidelijkt te dezen, en zonder enige dubbelzinnigheid, dat de tekst van de inhoudelijke voorwaarde geformuleerd onder sectie b.1.1. van het schikkingsvoorstel integraal wordt ingetrokken, en dat de volgende tekst integraal in de plaats komt. Enkel tot

de uitvoering van de hier navolgende voorwaarde verbindt de schikkende partij zich. De overeengekomen voorwaarde luidt als volgt:

De verweerder verbindt er zich toe om op haar website www.vrt.be de optie waar een "alles weigeren"-optie achter schuilgaat, niet minder visueel aantrekkelijk weer te geven dan het gedeeltelijk of volledig aanvaarden voor het plaatsen van niet strikt noodzakelijke cookies, in die mate dat de minder visuele aantrekkelijkheid het vrije karakter van de toestemming van een betrokkene in het gedrang brengt, en dit binnen een maand na de schikkingsbeslissing.

De technische aanpassingen die de verweerder hiertoe doet, worden vastgelegd in een overzichtelijk document op het moment van de implementatie, en doorgestuurd aan de Geschillenkamer en de klager. Zowel het doorvoeren van de technische implementatie, als het opstellen en doorzenden van het document dat de implementatie weergeeft, wordt binnen de maand na de schikkingsbeslissing gedaan.

De Geschillenkamer beschouwt het akkoord verklaren met een schikkingsvoorstel niet als een bekentenis, die met name zou gebruikt kunnen worden als verzwarende omstandigheden in het bepalen van de sanctie voor toekomstige procedures bij de Geschillenkamer.

- 37. De Geschillenkamer verduidelijkt dat, in het licht van het adequate procedurele verloop, de schikkingsprocedure is opgesplitst in een schikkingsvoorstel enerzijds, en een schikkingsbeslissing anderzijds. Deze werkwijze zorgt ervoor dat het procedurele begin- en eindpunt voor alle betrokken partijen duidelijk is, met inbegrip van de mogelijkheden tot beroep in deze fases door de toevoeging van de beroepsclausules. Het nemen van een schikkingsbeslissing faciliteert ook de transparantie van de schikkingsprocedure, nu de Geschillenkamer onverkort voor zulke transparantie opteert.
- 38. Tot slot, de onderhavige beslissing is een *prima facie* beslissing genomen door de Geschillenkamer overeenkomstig artikel 95 van de WOG op grond van de door de klager ingediende klacht, in het kader van de "procedure voorafgaand aan de beslissing ten gronde" ⁶ en geen beslissing ten gronde van de Geschillenkamer in de zin van artikel 100 van de WOG.

II.2. De afgewezen verzoeken van de klager

39. De klager richtte verschillende verzoeken tot de Geschillenkamer, dewelke de Geschillenkamer er niet toe hebben bewogen het schikkingsvoorstel aan te passen. De

.

⁶ Afdeling 3, Onderafdeling 2 van de WOG (artikelen 94 t.e.m. 97).

Geschillenkamer zal wel overgaan tot de publicatie van deze schikkingsbeslissing op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit (zie sectie III van deze beslissing), zoals ook verzocht door de klager, hetgeen een afzonderlijke beslissing uitmaakt die losstaat van de schikking op grond van artikel 95, §1, 8° WOG.

- 40. De Geschillenkamer motiveert hieronder waarom niet wordt ingegaan op de overige verzoeken. Er zij hierbij op gewezen dat de motivering wordt opgenomen in de voorliggende beslissing, zodat de motieven duidelijk volgen binnen de algemeen opgezette proceseconomie.
- 41. Ten eerste, met betrekking tot de eerste en enige voorwaarde, verzoekt de klager "toe te voegen dat het 'niet minder (visueel) aantrekkelijk' weergeven onder andere inhoudt, maar niet beperkt is tot, dat zowel de 'alles weigeren'-optie als de 'akkoord en sluiten'-optie dezelfde grootte, kleur, vorm, contrast en locatie van de knop/optie dienen te hebben."
 - De Geschillenkamer wijst dit verzoek af om de volgende reden. Het staat niet aan de Geschillenkamer, noch aan de klager, om te bepalen dat knoppen (exact) dezelfde eigenschappen dienen te hebben. Deze keuze komt toe verwerkingsverantwoordelijke. Het klopt dat knoppen die exact dezelfde eigenschappen hebben, duidelijk **gelijk** staan voor het verlenen van de toestemming. A contrario is het niet uitgesloten dat de verwerkingsverantwoordelijke ervoor opteert de "alles weigeren"-optie aantrekkelijker weer te geven, dan wel innoveert bij het gebruik van kleuren (die bijvoorbeeld in essentie gelijkwaardige opties weergeven) die de betrokkene faciliteren in het maken van diens keuze. De meer algemeen geformuleerde voorwaarde in het schikkingsvoorstel omtrent het "niet minder (visueel) aantrekkelijk" weergeven van de keuzes, volstaat dan ook voor de Geschillenkamer.
- 42. Ten tweede verzoekt de klager dat een volgende voorwaarde wordt toegevoegd:

"De verweerder verbindt er zich toe om, binnen een periode van één maand, een mechanisme te ontwikkelen en te implementeren op de website van VRT (www.vrt.be) die beantwoordt aan de vereisten vooropgesteld in de voornoemde beleidsdocumenten en een daaraan equivalent effect nastreeft; tevens verbindt de verweerder zich ertoe dat het intrekken van de toestemming niet méér stappen (in kwestie "clicks") inhoudt dan nodig is voor het geven van de toestemming. Op alle pagina's van de website moet een permanent zichtbare en visueel onderscheidbare optie beschikbaar zijn om de cookie-instellingen met één klik te heropenen. Hetzelfde aantal stappen voor het intrekken van toestemming wordt geteld vanaf het moment dat de eindgebruiker de cookieinstellingen opnieuw opent. De technische aanpassingen die de verweerder hiertoe doet, worden vastgelegd in een overzichtelijk document op het moment van de implementatie, en doorgestuurd aan de

Geschillenkamer en de klager. Zowel het doorvoeren van de technische implementatie, als het opstellen en doorzenden van het document dat de implementatie weergeeft, wordt binnen de maand na de schikkingsbeslissing gedaan."

- De Geschillenkamer wijst dit verzoek tot wijziging van de voorwaarde integraal af om de volgende reden. De Geschillenkamer neemt akte van de visie van de klager dat zij een "permanent zichtbare en visueel onderscheidbare optie" wenst op alle webpagina's van de litigieuze website. De Geschillenkamer, die met de schikking tot een redelijk en technisch haalbaar vergelijk wenst te komen, overweegt dat het niet aan de orde is om middels een schikking zulke aanpassingen te vereisen.
- 43. Ten derde vraagt de klager dat "een bevel om onrechtmatige verwerking te staken wordt toegevoegd ten aanzien van de website", dewelke zou moeten luiden als volgt:

'De verweerder zich ertoe verbindt dat persoonsgegevens die worden verwerkt vanwege cookies die niet conform de inhoud van deze schikkingsbeslissing zijn geplaatst op de website van VRT (www.vrt.be), te wissen en dat verweerder deze verplichting tot wissing meedeelt aan alle ontvangers aan wie de persoonsgegevens in dit kader zijn verstrekt. Bewijs van deze wissing van persoonsgegevens en de mededeling van deze verplichting tot wissing van persoonsgegevens aan alle ontvangers, wordt vastgelegd in een overzichtelijk document op het moment van de implementatie, en doorgestuurd aan de Geschillenkamer en de klager. Zowel deze wissing van persoonsgegevens, als de mededeling van deze verplichting tot wissing van persoonsgegevens aan alle ontvangers en doorzenden van het document dat de implementatie weergeeft, wordt binnen de maand na de schikkingsbeslissing gedaan."

- De Geschillenkamer wijst dit verzoek af om de volgende reden. De klager heeft zich, op basis van de elementen beschikbaar in het administratief dossier, niet gericht tot de verwerkingsverantwoordelijke ingevolge de vermeende schending van diens rechten.
 De Geschillenkamer acht het dan ook hier en nu niet opportuun om een dergelijke voorwaarde voor te stellen, laat staan een "bevel" tot de schikkende partij te richten.
 Het staat uiteraard de klager vrij zich te richten tot enige verwerkingsverantwoordelijke ten aanzien van dewelke de klager zijn rechten kan uitoefenen binnen de voorwaarden van de wetgeving.
- 44. Ten vierde verzoekt de klager dat een administratieve geldboete zou worden opgelegd via de schikking "gelet op artikel 83(1) AVG".
 - De Geschillenkamer wijst dit verzoek af om de volgende reden. Het opleggen van een administratieve geldboete is een bevoegdheid die kan worden uitgeoefend door de

Geschillenkamer op grond van artikel 100, §1, 13° WOG. In die zin kan geen door de klager bedoelde administratieve geldboete worden opgelegd in deze fase voorafgaand aan de behandeling ten gronde onder artikel 95 WOG. Het klopt dat artikel 107 WOG erop wijst dat de wetgever wenste dat met schikkingen – zonder te verduidelijken of dit inderdaad ook kan onder artikel 95 WOG – ook geldsommen zouden kunnen worden geïnd, doch dit is geen vereiste voor het instrument van de schikking, zoals ook reeds gesteld door de Geschillenkamer in het schikkingsvoorstel. De schikking beoogt tot een algemene oplossing voor de grieven van de klager te komen, zonder dat daarbij sanctionerend dient te worden opgetreden. De Geschillenkamer wijst te dezen op het efficiënt procesverloop.

- 45. Ten vijfde verzoekt de klager dat in de schikkingsbeslissing "zal worden opgenomen dat beklaagde [schikkende partij] afstand doet van eventuele burgerrechtelijke en andere aanspraken die verband houden met de schikking, bijvoorbeeld maar niet beperkt tot het geval van negatieve berichtgeving met betrekking tot de schikking."
 - De Geschillenkamer wijst dit verzoek af om de volgende reden. Dit betreft geen essentieel verzoek in het licht van de grieven van de klager geformuleerd in diens klacht.
- 46. Ten zesde verzoekt de klager dat de schikkingsbeslissing zou worden gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit.
 - De Geschillenkamer kan dit verzoek inwilligen, middels sectie III van deze beslissing.

III. Publicatie van de beslissing

- 47. Gelet op het belang van transparantie met betrekking tot de besluitvorming van de Geschillenkamer, wordt deze beslissing gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Daarbij worden de naam en persoonsgegevens van de klager weggelaten, gezien deze niet relevant zijn voor de transparantie inzake de schikkingsprocedure.
- 48. De Geschillenkamer kiest er echter wel voor de namen van de vertegenwoordiger van de klager en de schikkende partij te publiceren. Het is immers in het maatschappelijk belang dat de burger kennis kan nemen, op de meest transparante wijze, van schikkingsprocedures die leiden tot (visuele) ingrepen op veel bezochte websites zoals de litigieuze website. Per definitie immers richten de journalistieke uitgaven op deze litigieuze website zich tot een breed publiek, en heeft de bezoeker van zo'n website er belang bij kennis te nemen van aan de gegevensbescherming gerelateerde aspecten. Ten overvloede wijst de Geschillenkamer erop dat de vertegenwoordiger van de klager zelf publiciteit heeft gegeven aan de klacht.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit

 op grond van artikel 95, § 1, 2° van de WOG de schikking zoals aanvaard door de schikkende partij op 1 december 2023, te valideren, onder de voorwaarde neergelegd en verduidelijkt in de voorliggende beslissing en gekaderd in haar

Op grond van artikel 108, § 1 van de WOG, kan binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving tegen deze beslissing beroep worden aangetekend bij het Marktenhof (hof van beroep Brussel), met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

Een dergelijk beroep kan worden aangetekend middels een verzoekschrift op tegenspraak dat de in artikel 1034*ter* van het Gerechtelijk Wetboek opgesomde vermeldingen dient te bevatten⁷. Het verzoekschrift op tegenspraak dient te worden ingediend bij de griffie van het Marktenhof overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Ger.W.⁸, dan wel via het e-Deposit informaticasysteem van Justitie (artikel 32*ter* van het Ger.W.).

(get.) Hielke HIJMANS

Voorzitter van de Geschillenkamer

⁷ Het verzoekschrift vermeldt op straffe van nietigheid:

^{1°} de dag, de maand en het jaar;

^{2°} de naam, voornaam, woonplaats van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn hoedanigheid en zijn rijksregister - of ondernemingsnummer;

^{3°} de naam, voornaam, woonplaats en, in voorkomend geval, de hoedanigheid van de persoon die moet worden opgeroepen;

 $^{4^{\}circ}~$ het voorwerp en de korte samenvatting van de middelen van de vordering;

^{5°} de rechter voor wie de vordering aanhangig wordt gemaakt;

^{6°} de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

⁸ Het verzoekschrift met zijn bijlage wordt, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, bij aangetekende brief gezonden aan de griffier van het gerecht of ter griffie neergelegd.

Bijlage – schikkingsvoorstel

Geschillenkamer

Secretariaat

T: +32 (0)2 274 48 56

 $\textbf{E-mail:}\ litigation chamber @apd-gba.be$

Per aangetekende zending en per e-mail:

Ter attentie van Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT)

Via het postadres: [...]

Vertegenwoordigd door Mr. Jan CLINCK en Mr. Gerrit VANDENDRIESSCHE Beiden kantoor houdende te [...]

Via de e-mailadressen: [...]

Verweerder

Per e-mail:

Ter attentie van NOYB- European Center for Digital Rights, vertegenwoordiger van dhr. X ("klager")

Via het e-mailadres: [...]

Klager

 Uw kenmerk
 Ons kenmerk
 Bijlage(n)
 Datum

 NOYB: C-062-09
 DOS-2020-03280
 1
 20/10/2023

Betreft: toepassing art. 95, § 1, 2° WOG – schikkingsvoorstel in het dossier met klacht vanwege dhr. X omtrent cookies bij VRT (Website VRT.be)

Geachte,

De Geschillenkamer verwijst vooreerst naar de brief⁹ die zij eerder aan de verweerder en klager toezond, met de notificatie dat de Geschillenkamer voornemens was een schikkingsvoorstel aan de partijen in het voorliggend dossier toe te zenden. Het voorliggende document bevat dit schikkingsvoorstel.

In de context van een groot aantal dossiers die voor behandeling door de Geschillenkamer liggen, met lange doorlooptijden bij alle dossiers tot gevolg, heeft de Geschillenkamer krachtens artikel 95

⁹ Brief per aangetekende zending van 21 september 2023.

§ 1, 2° van de Wet tot Oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit ("WOG")¹⁰ besloten om voor te stellen over te gaan tot een schikking in het voornoemd dossier middels deze brief ("schikkingsvoorstel"). De Geschillenkamer houdt hiernaast rekening met het feit dat een groot aantal klachten omtrent cookies momenteel bij haar in behandeling is. Hoewel het thema "cookies" behoort tot de prioriteiten¹¹ van de Gegevensbeschermingsautoriteit, dient de Geschillenkamer de behandeling van haar dossiers nauwkeurig te kiezen, zodat zij *diverse* maatschappelijk pertinente (klacht)dossiers met de nodige voortvarendheid kan behandelen. De Belgische wetgever heeft te dezen de noodzaak onderstreept voor de Geschillenkamer om selectief te kunnen optreden, teneinde effectieve handhaving te verzekeren. ¹²

Dit schikkingsvoorstel gebeurt zonder enige nadelige erkentenis, en verbindt de Geschillenkamer op generlei wijze wat betreft een eventuele inname van positie bij het weigeren van het schikkingsvoorstel. De Geschillenkamer verwijst te dezen met name naar haar bevoegdheden om al dan niet inbreuken vast te stellen en hierbij desgevallend gebruik te maken van de haar onder het Europese¹³ en Belgische¹⁴ recht toegekende sanctionerende bevoegdheden. *In casu* behoort het tot de mogelijkheden van de Geschillenkamer om het dossier – in het geval van een weigering of wanneer de Geschillenkamer het schikkingsvoorstel intrekt – op andere wijze verder te zetten.

Wanneer de partij tot wie het schikkingsvoorstel gericht is, het voorstel uitdrukkelijk weigert, zal de Geschillenkamer het dossier verderzetten.

a) Procedurele situering van het schikkingsvoorstel en de schikking

Het schikkingsvoorstel dat te dezen voorligt, bevindt zich in de door de wetgever voorziene "procedure voorafgaand aan de beslissing ten gronde" bij de Geschillenkamer. De Geschillenkamer neemt *hic et nunc* dan ook geen positie in omtrent de noodzaak van eventuele

¹¹ Zie het persbericht van de Gegevensbeschermingsautoriteit hieromtrent, beschikbaar via https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/de-gba-stelt-haar-prioriteiten-voor-het-jaar-2023-vast.

¹⁰ B.S. 10 januari 2018.

¹² Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Memorie van Toelichting bij het Wetsontwerp tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, Doc. 2648/001 (Zittingsperiode 54), beschikbaar via: https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&leg islat=54&dossierID=2648, 51; zie ook: E. Degraeve, "Titre 11. Autorité de controle" in C. DE TERWANGNE en K. ROSIER, *Le Règlement sur la protection des données (RGPD/GDPR)* – 1"e édition, Larcier, 2018, (593)607 : « [L'autorité de contrôle]peut ainsi exerces ses missions de contrôle et apprécier la suite à donner aux plaintes éventuelles qui sont adressées. »

¹³ Zie artikel 58 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), hierna "AVG":

 $^{^{14}}$ Zie artikel 100 WOG.

¹⁵ Zie sectie 6.3.2. en de artikelen 94-97 van de WOG.

onderzoeksmaatregelen¹⁶ door de Inspectiedienst, dan wel de noodzaak om het dossier (nadien) anderszins voort te zetten in overeenstemming met het bepaalde in artikel 95 WOG.

Nu de procedure voor de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit niet kan gelijk gesteld worden met de procedure van het strafrecht, kan "de schikking" zoals die wordt voorzien door de Belgische wetgever onder artikel 95 §1 2° WOG niet gelijk gesteld worden met de "minnelijke schikking" uit het strafrecht. De schikking in de zin van de WOG heeft immers een sui generis

Daarnaast vermeldt de Geschillenkamer de precieze feiten gekaderd in tijd en ruimte naar aanleiding waarvan het schikkingsvoorstel plaatsvindt (*infra*). Hoewel de Geschillenkamer, zoals eerder aangehaald, *hic et nunc* geen uitspraak doet over het bestaan van inbreuken, dient zij zich wel te enten op de elementen die voorliggen in het dossier om tot het schikkingsvoorstel over te gaan. Het gaat hierbij om de elementen die de klager als grievend ervoer. Daarnaast houdt de Geschillenkamer in dezen in het bijzonder ook rekening met andere elementen die werden aangedragen door de verweerder per **brief dd. 2 oktober 2023**. Het schikkingsvoorstel heeft aldus betrekking op bepaalde feiten binnen een bepaald tijdskader en binnen een bepaalde (technische) context, waarbij feiten die dit tijdskader en deze context te buiten gaan niet onder de draagwijdte van de schikking vallen. De litigieuze periode betreft enkel deze tussen de datum van het indienen van de klacht en de datum van de formele schikkingsbeslissing die volgt op dit schikkingsvoorstel.

In het algemeen kadert de Geschillenkamer de schikking procedureel als volgt:

- 1. De schikking onder de WOG is een schikking tussen:
 - Enerzijds, de **Geschillenkamer** die zich verbindt de procedure af te breken, waarbij zij onder meer afziet van het potentieel opleggen van corrigerende maatregelen,
 - en anderzijds, de **verwerende partij** die zich verbindt een geldsom te betalen en/of bepaalde voorwaarden na te leven.
- 2. De schikking houdt in beginsel een **erkenning** van de feiten zijdens de schikkende partij in, doch is geen erkenning van een overtreding van de vigerende wetgeving.

¹⁶ Cfr. artikel 94, 1° en 2° WOG; vergelijk ook de melding in de notificatie dd. 21/09/2023 aan partijen: "Deze notificatie stuit de termijn zoals bedoeld in artikel 96,§1 WOG van 30 dagen om de Inspectiedienst te vatten tot het moment dat de Geschillenkamer vaststelt dat het schikkingsvoorstel niet leidt of kan leiden tot een eigenlijke schikking."

¹⁷ Zie met name artikelen *216bis* en *216ter* van het Wetboek van Strafvordering betreffende het uitdoven van de publieke strafvordering met betrekking tot bepaalde inbreuken door het vervullen van bepaalde voorwaarden zoals het betalen van een geldsom, alsook het zich akkoord verklaren met en uitvoeren van bepaalde maatregelen; A. RIGLOLET, *Contrat de transaction*, Larcier, Brussel, 2021; A. RAES, T. VAN WYNSBERGE, S. DE KEULENAER, E. DEVEUX, K. DECRAMER, A. DELADRIERE, "De verruimde minnelijke schikking: een 'meerwaarde' of 'win-win' situatie? Evaluatie van de praktijk.", *Panopticon*, nr. 36(2), 2015, (88); M. FERNANDEZ-BERTIER en N. VAN DER EECKEN, "La transaction pénale élargie déclarée inconstitutionnelle : vers une motivation de la transaction et un contrôle juridictionnel suffisant et effectif », *Droit Pénal de l'Entreprise*, 2016, nr. 3, (213)213.

- 3. De draagwijdte van de schikking is in alle gevallen **beperkt** tot **de feiten en het tijdskader** die uitdrukkelijk in het schikkingsvoorstel, resp. de schikking worden vermeld.
- 4. De **klager** wordt gehoord in de totstandkoming van een eventuele schikking naar aanleiding van een klacht. De klager wordt gehoord omtrent diens zienswijze over zowel het *gebruik* van het instrument van de schikking in deze zaak, als de *inhoud* van het schikkingsvoorstel anderzijds. De klager heeft de gelegenheid standpunt in te nemen met betrekking tot de voorgestelde schikking, uiterlijk binnen de 14 dagen na het ontvangen van het schikkingsvoorstel. Deze periode staat niet in de weg van de mogelijkheid van beide partijen om *toelichting* omtrent het schikkingsvoorstel op schriftelijke of mondelinge wijze te verkrijgen (*infra*).
- 5. Een schikking wordt geformaliseerd middels een **schikkingsbeslissing**, waarbij het verloop van de procedure voorafgaand aan de schikking op transparante wijze wordt geschetst, en waarbij de voorwaarden uit het schikkingsvoorstel én de uiteindelijk bedongen schikkingsvoorwaarden uitdrukkelijk worden hernomen (in beginsel door de verwijzing naar het schikkingsvoorstel, gevoegd in bijlage bij de schikkingsbeslissing).
- 6. Alle betrokken partijen houden het recht om, in beginsel schriftelijk, **opmerkingen te maken over het schikkingsvoorstel** en haar inhoud.
- Een niet-aanvaarde of anderszins ongeslaagde schikking laat de verderzetting van het dossier onverlet en heeft geen impact op de eventuele alternatieve afhandeling van het dossier.
- b) Inhoudelijke voorwaarden schikkingsvoorstel

b.1.) VRT (www.vrt.be)

b.1.1) eerste grief van de eerste klager in diens klacht dd. 18 juli 2023

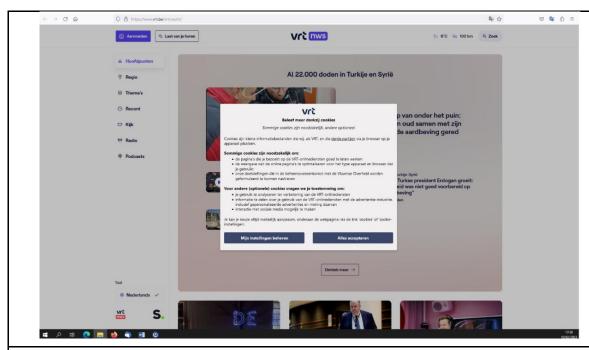
Eerste grief van de klager in diens klacht dd. 18 juli 2023:

"Schending type 1: Geen 'weigeren'-optie op het eerste informatieniveau van de toestemmingsbanner". Ter staving van deze grief, voegt de klager de volgende twee schermafbeeldingen in de bijlage toe:

1. Klacht, bijlage 2

_

¹⁸ In het licht van artikel 77 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, heeft de klager een uitgebreidere rol dan in schikkingsprocedures bij andere regulatoren, zie bv. de loutere mededeling aan de klagende partij in de schikkingsprocedure bij de Belgische Mededingingsautoriteit, cfr. artikel IV.59 *in fine* van het Wetboek Economisch Recht van 28/02/2013 (B.S. 29/03/2013).

Zoals eerder in dit schikkingsvoorstel aangegeven, heeft de verweerder op 2 oktober 2023 te kennen gegeven dat de "cookiebanner", zoals gepresenteerd in de voorgaande schermafbeelding in de klacht, niet langer als dusdanig aan de bezoeker van de website wordt weergegeven.

De verweerder levert hieromtrent de volgende schermafbeelding aan in haar voornoemde brief, met de volgens verweerder op dat moment actuele situatie op de website wanneer de "cookiebanner" verschijnt:

Nu de Geschillenkamer voor dit schikkingsvoorstel rekening houdt met *all*e elementen in het administratief dossier, wordt dit element integraal meegenomen.

Nu de loutere afwezigheid van een 'weigeren'-optie de enige duidelijk kenbaar gemaakte grief van de klager uitmaakt, en deze situatie kenbaar verholpen is door de verweerder, is het niet langer wenselijk de concreet kenbare grief te betrekken in het schikkingsvoorstel.

Desalniettemin zij er op gewezen dat de klager in diens klacht ook ten algemene wijst naar "misleidende cookiebanners en "dark patterns" in sectie 3 van de klacht. Te dezen merkt de Geschillenkamer, louter op basis van de stukken in het dossier, op dat de kleur in de actuele – althans op het moment dat de verweerder zich tot de Geschillenkamer richtte – situatie in de "cookiebanner" op de litigieuze website nog steeds lijkt te wijzen op een actuele problematiek.

Prima facie relevante elementen uit beleidsstandpunten en -documenten van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

- 1. **De "cookie-checklist"**¹⁹ **van de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit**Ik maak geen gebruik van technieken die als 'deceptive design"²⁰ kunnen gekwalificeerd worden (e.g. nudging door middel van kleurgebruik)
- 2. De standpunten van de "Cookie Banner Taskforce" van het Europees Comité voor Gegevensbescherming en het persbericht van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Een uittreksel uit dat persbericht en van het rapport van de Taskforce van 17 januari 2023 respectievelijk:

Misleidend ontwerp. De taskforce vestigt de aandacht op verschillende soorten misleidende praktijken wat betreft de opmaak van banners.

Om de conformiteit van een banner te beoordelen, moet per geval worden nagegaan of het gebruikte contrast en de gebruikte kleuren niet duidelijk misleidend zijn voor de gebruikers en niet leiden tot een onbedoelde en dus ongeldige toestemming van de gebruikers. Bijgevolg werd ook overeengekomen dat een analyse per geval nodig is om specifieke gevallen te behandelen, hoewel er enkele voorbeelden zijn vastgesteld van kenmerken die duidelijk in strijd zijn met de bepalingen van de e-privacyrichtlijn.²¹

¹⁹ In bijlage bij dit schikkingsvoorstel vindt u een kopie van deze "cookie checklist"; deze checklist wordt op confidentiële wijze overgemaakt, tot het moment dat deze wordt gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

²⁰ Zie ook ons eerder persbericht: https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/nieuws/2023/02/24/deceptive-design-patterns-hoe-deze-op-sociale-netwerken-te-herkennen-en-te-vermijden

²¹ Originele tekst in het Engels: In order to assess the conformity of a banner, a case-by-case verification must be carried out in order to check that the contrast and colours used are not obviously misleading for the users and do not result in an unintended and, as such, invalid consent from them. As a result, it was also agreed that a case-by-case analysis would be necessary to address specific cases, although some examples of features manifestly contrary to the e-privacy Directive provisions have been identified.

Voorstel voorwaarde één schikkingsvoorstel:

De verweerder verbindt er zich toe om de optie waar een "alles weigeren"-optie – in navolging van de eventuele aanvaarding van voorwaarde 1 van voorliggend schikkingsvoorstel – achter schuilgaat, niet minder (visueel) aantrekkelijk wordt weergegeven dan het gedeeltelijk of volledig aanvaarden voor het plaatsen van niet strikt noodzakelijke cookies, en dit binnen een maand na de schikkingsbeslissing.

De technische aanpassingen die de verweerder hiertoe doet, worden vastgelegd in een overzichtelijk document op het moment van de implementatie, en doorgestuurd aan de Geschillenkamer en de klager. Zowel het doorvoeren van de technische implementatie, als het opstellen en doorzenden van het document dat de implementatie weergeeft, wordt binnen de maand na de schikkingsbeslissing gedaan.

c) Schriftelijke en mondelinge uitwisselingen met partijen

c.1.: schriftelijke uitwisselingen

Het schikkingsvoorstel vormt het startpunt van de schikkingsprocedure. De voorwaarden van dit voorstel kunnen gedurende het verdere verloop van de schikkingsprocedure echter verduidelijkt of anderszins aangepast worden, zeker in het geval zulke aanpassingen verbeteringen meebrengen in het licht van de gegevensbeschermingswetgeving. Dergelijke verzoeken houden géén automatische verlenging van de termijn in.

De partijen nemen in beginsel schriftelijk contact op met de Geschillenkamer wanneer zij het nuttig achten bepaalde aanpassingen aan de voorwaarden van het schikkingsvoorstel te doen. Het staat aan de Geschillenkamer om op basis van deze communicatie vanwege partijen een aanpassing aan het schikkingsvoorstel aan te brengen.

In die zin wordt een constructieve houding vanwege de partijen aangemoedigd. De Geschillenkamer verwacht dat verzoeken op redelijke en proportionele wijze gebeuren. Wanneer de verzoeken in de visie van de Geschillenkamer blijk geven van het feit dat een schikking weinig tot niet waarschijnlijk is, kan dit aanleiding geven tot de intrekking van het schikkingsvoorstel.

c.2. mondelinge uitwisselingen

Beide partijen kunnen een verzoek tot mondelinge toelichting bij het schikkingsvoorstel of latere communicaties aan de Geschillenkamer richten, waarbij het aan de Geschillenkamer staat om de relevantie van zulke mondelinge uitwisselingen te beoordelen.²² Het spreekt voor zich dat dit een *gunst* uitmaakt en dat de Geschillenkamer dit te dezen louter aanbiedt in functie van een efficiënt procesverloop.

Er zal een proces-verbaal worden opgesteld dat in beginsel louter het plaatsvinden van het mondeling toelichtingsmoment vastlegt.

Het staat aan beide partijen vrij om deel te nemen aan door de Geschillenkamer georganiseerde mondelinge toelichtingsmomenten. De gesprekken zijn vertrouwelijk. Over de inhoud van het besprokene mag geen mededeling aan derden worden gedaan.

d) Termiin

VRT dient <u>binnen de 30 dagen</u> na de ontvangst van onderhavig schikkingsvoorstel te reageren. De (vertegenwoordiger van de) klager kan <u>binnen de 14 dagen</u> na de ontvangst van voorliggend schrijven positie innemen omtrent het initiële schikkingsvoorstel en de onderliggende voorwaarden.

e) Het bestaan van andere verwerkingsverantwoordelijken en/of verwerkers

Dit schikkingsvoorstel is enkel gericht tot VRT. Het neemt geen positie in of en in welke mate er andere actoren zijn die verantwoordelijk zijn voor de potentiële inbreuken die aanleiding gaven tot het onderhavig schikkingsvoorstel.

f) Validatie van de schikking

Wanneer het schikkingsvoorstel verwordt tot een formele schikkingsbeslissing door uitdrukkelijke aanvaarding door de partij aan wie het schikkingsvoorstel gericht is binnen de hiervoor vermelde termijn, kan hiertegen beroep worden ingesteld door elke "griefhoudende partij".²³

Een dergelijk beroep kan worden aangetekend middels een verzoekschrift op tegenspraak dat de in artikel 1034*ter* van het Gerechtelijk Wetboek opgesomde vermeldingen dient te bevatten. Het verzoekschrift op tegenspraak dient te worden ingediend bij de griffie van het Marktenhof overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Ger.W., dan wel via het e-Deposit informaticasysteem van Justitie (artikel 32*ter* van het Ger.W.).

²² "schikkingsbesprekingen" zijn een gekende wettelijke praktijk binnen het regulatoren-landschap, vergelijk met name de procedure bij de Belgische Mededingingsautoriteit in artikelen IV.55 e.v. ("Onderafdeling 4 – Procedure inzake schikkingen") van het Wetboek Economisch Recht van 28/02/2013 (B.S. 29/03/2013) en de vermelding van zulke schikkingsbesprekingen aldaar.

²³ Op grond van artikel 108, § 1 van de WOG, kan binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving tegen deze beslissing beroep worden aangetekend bij het Marktenhof (hof van beroep Brussel), met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

De uiteindelijke schikking doet geen afbreuk aan het recht van eventuele individuen [ERRATUM] die schade hebben geleden om voor een burgerlijke rechtbank schadevergoeding te eisen op grond van onder meer artikel 82 AVG.

g) Beroep tegen het schikkingsvoorstel

Op grond van artikel 108, § 1 van de WOG, kan binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving tegen deze beslissing om een schikkingsvoorstel te doen beroep worden aangetekend bij het Marktenhof (hof van beroep Brussel), met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

Een dergelijk beroep kan worden aangetekend middels een verzoekschrift op tegenspraak dat de in artikel 1034*ter* van het Gerechtelijk Wetboek opgesomde vermeldingen dient te bevatten²⁴. Het verzoekschrift op tegenspraak dient te worden ingediend bij de griffie van het Marktenhof overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Ger.W.²⁵, dan wel via het e-Deposit informaticasysteem van Justitie (artikel 32*ter* van het Ger.W.).

Hoogachtend

Hielke Hijmans

Voorzitter van de Geschillenkamer

²⁴ Het verzoekschrift vermeldt op straffe van nietigheid:

^{7°} de dag, de maand en het jaar;

^{8°} de naam, voornaam, woonplaats van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn hoedanigheid en zijn rijksregister- of ondernemingsnummer;

^{9°} de naam, voornaam, woonplaats en, in voorkomend geval, de hoedanigheid van de persoon die moet worden opgeroepen;

^{10°} het voorwerp en de korte samenvatting van de middelen van de vordering;

^{11°} de rechter voor wie de vordering aanhangig wordt gemaakt;

^{12°} de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

²⁵ Het verzoekschrift met zijn bijlage wordt, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, bij aangetekende brief gezonden aan de griffier van het gerecht of ter griffie neergelegd.